

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

A „Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 kor., fél évre 3 kor., egyes szám 20 fillér.
Előfizetési pénzek és reklamációk
BALKANYI ERNŐ könyvnyomdájába küldendők.

Felélős szerkesztő: Dr. CZIFRAK JÁNOS.

Kiadó:

A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztésig közlemények lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: 3 hasábos példos egyszeri hirdetésnél 20 fillér, többszöri hirdetésnél soronként 12 fillér.
Nyilttér sora 50 fill.

A nép, — az istenadta nép.

A ki alig kezdődött századunk tisztító nagy alakulásának, közeledő viharának szel-lőjét érzi, a ki profetai ihlettel a jelenből a jövőbe veti tekintetét, a ki hallja azt a sötét, tompa morajlást, a mely a vulkán kitérését szokta megelőzni és a ki látja, hogy a forrongó, nyüzsgő társadalom ide-gessége, izgatottsága nem pusztán egyszerű körtünet, hanem egy készülő nagyobb átalakulás biztos előjele, az tisztában lehet azzal, hogy e nagyobbszabásu evolucióból a társadalom minden tényezője és így a nép is követelni fogja a maga megillető részét.

Óriási tévedés lenne, ha ezt a hatal-mas, nagy tényezőt, melyet csak a szük-keblűek, vagy a rövidlátók kicsinyelnek, a magasságban álló rétegek teljesen mellőznek, vagy számításán kívül hagyják; mert ez a mellőzés keservesen megboszulná magát, mert a népet lekicsinyelni, lebecsülni nem szabad, nem lehet és minden erre irányuló törekvés nemcsak kudarcot vallana, hanem felébresztő, felpisztítóan az alvó országnak és csakhamar arra a tudatra jutnának, hogy a nép, a mi országunknak ez a hatalmas ereje, ha önértékében, emberi méltóságában sérteve és találya érezni magát, eleméntáris fellázadással követelné magának azt az isteni jogot, melyet tőle az emberi hatalom elhárításra törekszik.

Ne kendőzzük, ne takargassuk, mert

az események vaskövetkezetességgel eddig is már bebizonyították, hogy a nép nem maradt érintetlen a századot mozgó nagy törekvésektől; nincs tudatában az eszme mióváltáról; nem tudja, nem érti, mi a tiszta elve a mindinkább terjedő és minden réteget átható mozgalomnak, de veleszületett józan ösztönével, a természetből örökölt tiszta észével az általános hullámzásból megérti, megsejti, hogy körülötte történik valami, a mi arra készíti, hogy gondolkodni tanuljon, hogy nyitott szemmel figyelje az eseményeket és azokból minden kinalkozó alkalmat megragadjon, mely az ő jólétét, az ő boldogulását is valamelyes módon előbbre viszi.

Szeretni kell a népet, ezt a görnyedő, igazon népet minden hibájával és minden erényével együtt. És a ki végigkutatja a történelem lapjait és megtanulja belőle azt, hogy a magyar államéletnek, a magyar alkotmányának legfőbb támasza, legszilárdabb alkatrésze a nép volt, az nem zárkozhatik el a nép szeretete elől sem.

Ha a multat a jelenel áthidaló esemé-nyeket szigorú tárgyilagossággal elbirálni képesek volnának, kénytelenek lennénk azt a megdönhetetlen igazságot is elismerni, hogy ezt a romlatlan népet eredetiségéből, erkölcsiéből, becstelenségéből és tisztesség-tudásából épen az vetkőztette ki, hogy a társadalom sohasem látott benne egyebet, mint azt a parasztot, akit már születése is

arra utalt, hogy véres verejtékével megmü-velje a földet, megtermelje az Istennek azon áldását, mely kenyerünket és jólétünket biztosítja.

A nép azért tekint bizalmatlanul az uri fajtára, mert nem tapasztalt soha őszinte szeretetet és bizalmat maga iránt, mert ha tudatlanságában, tehetetlen vergődésében, csekély javainak, néha utolsó falatjának megmentéséért néha az „ur”-hoz volt kény-telen menekülni, mindig csak azt tapasztalta, hogy a tanácsot, a mit kapott, drága áron kellett neki megfizetnie. Az iskolákban, a templomokban a szószékről kellene a népet emberi méltóságának felismerésére és tudá-sára nevelni, hogy majdan — idők multá-val, a nagy átalakulások viharában, — mint ember is megállhassa helyét.

A népet a törvény tisztelgetre, az igazság felismerésére csak úgy nevelhetjük, ha jó példákkal mindenben előtte járunk s szeretettel leereszkedünk hozzá, hogy bizal-mával ő is hozzánk felemelkedhessenek.

A század nagy átalakulásainál a magyar nemzetnek ezt az erős törzset számítás-on kívül nem hagyhatjuk, de hasznát és teljes érvényesülését csak akkor láthatjuk, ha a rá várakozó feladatokra szeretettel, tanítással és elnézéssel magunkhoz neveljük. Elbúttal népből csak rabszolgákat, de felvilágosodott népből erős, önértékes nemzetet nevelhetünk.

TÁRCSA.

Generális Fratricsovic.

Írta: Peterdi Andor.

Forró nyáron az alföld vidékeire, a hol kisebb-nagyobb tavak vannak, oda seregenek a nadályhalászkok és a melyik tóban legtöbb a nadály, oda telepednek le. Egy közeli községben, rendszeren a pálinkás zsidónál bérelnék istállóit, vagy padlást és ott tőlük az éjszakát éjszakára, mindaddig, míg a közeli tóból teljesen ki nem fogyott a zsakmány. Nyáron nadályhalászkok, télen pedig vízszatnának régi foglalkozásukhoz és szóltának. Ősszel mindenki meg a maga környékére, a hol még a házhoz eb is ismeri és meg sem ugratja már, ha egy ősi erős napon ismét benyit a kapun alamizsnáért.

A sánta Berkes csapatja nagyszerű tóra akadt Szabadszállás mellett. Mindennap kihalász-tak néhány forint árat. Aztán meg a nyár is ked-vezett nekik, mert tartosan forró volt, a tó szá-radály kezdett s a nadályok ilyenkor kimasznak a partra, he sem kellett tehát a vízbe állniok, vagy szedtek vászonneszkókba a tapadó kis szörnyeket a tó partjáról. A község végén a vörös zsidónál bérelnék istállóit, olcsón adta, mert jó fogyasztók voltak, kereseményük nagyobb részét elpálinkázták.

A Berkes csapatban voltak asszonyok is meg léányok. A Mará volt a legszemrevalóbb,

kóbor, csavargó léány volt, de hazeg és sudár termélt. El is csavarta minden szegényesztét. Bomlottak érte, ő meg csak kacagta őket, az ő szíve nem lágyult meg, akármilyen szépet mon-dtak is neki. Mará nem is tudott szeretni. A pénz szerette, a pénzt. A krajcárok láttán felragyogott nagy, fekete szeme, a legutabb férfiarcot is meg-éskölte pár krajcárért és azért volt mindig penze. Adtak neki. A Mará eskója megértte.

Este, a mikor a halászásnak vége volt, hazafelé tartottak. Mindig korán jöttek, hogy aznap még tudjanak a nadályokon és legyen pénz pá-linkára. A patikus vette meg őket, akármennyit is hoztak. Aztán beülték a mérésre és számolták a jövedelmét, közben pedig ittak. A mérés egyik sarkához állt egy toprongyos, részeg alak. Sörtés szakállá és nagy lekonyuló bajusza volt. Bágyadt, megtört volt a nevése, fejté mindig mellére hor-gasztotta, s úgy beszélt, úgy hallucinált deliri-umában.

— Én generális Fratricsovic.

Masztos kezével pedig a gomblyukába fűzött kis pántlikát húzogatta. A halászkok nevettek és mulattak rajta s generális Fratricsovicnak csufolták. De azért szerették, mert ócsó pénzen jutottak nála szalonnához és mindenféle hús-darabkhoz. A mit Fratricsovic összekoldult egész nap, azt este eladta nekik. Ha jó kedve volt, ingyen is elosztogatta, ő ugysem tudta megenni, mindig ivott, ha evett is néhány falatot, jó lakott. Fratricsovicnak jó szíve volt, siri is tudott, ha megbántották, mert ő soha nem bántott senkit.

Ebben a községben, miután idevaló illetőségű, csak neki volt szabad koldulni. Tehát jó sorban élt. Ő volt a koldusok arisztokratája ezen a környéken. A csendörök nem zaklatták, sőt vissza is köszöntek neki, ha megcsévelték őket. Szóval köztisztelőben álló koldus volt. Talán a multja miatt. Valamikor szép szép léány volt ő ezen a tájon. A léányok is bolondultak érte. Akadt aztán egy léány, a ki elvette az eszet, szívet, aztán moshoz ment. Fratricsovic pedig bujában neki-adta magát az ivásnak és elzüllött.

Fratricsovic minden este ott ült a söntés-ben, a mikor a halászkok betértek. És eladogatta, a hogy tudta az összegyűjtött húsdarabokat és szalonnákat. De a Marának ingyen adta a legszebb falatokat. Tőle nem kellett a pénz. Őrült, ha mellette kerülhetett és ilyenkor szépet mondott neki.

— Tudod Mará, olyan vagy te mint egy angyal, nem is közénk való. És mert Mará is ivott, azt mondta neki: Eliszod a szépségedet. Pedig olyan kar érted.

Mará meg azzal vágott vissza:

— Hát te miért iszol?

Fratricsovic erre nem felelt. Szemeit egy darab ideig a léányra meresztette, fejté aztán ismét lehorgasztotta és beszélt, közben pedig ivott:

— Én generális Fratricsovic... Ide nézz mutatta Marának azt a kis pántlikát, a mi a gomblyukába volt tűzve. Gyenerális Fratricsovic kiintetett. Ezt ő adta, tőle kaptam... És

Tisztelettel kérjük, kiknek előfizetése lejárt, annak szives megújítását.

H I R E K.

— Gyurátz Ferenc püspök a járásban. Jó forrásból arról értesültünk, hogy Gyurátz Ferenc a dunántúli kerület ág. ev. püspöke, a battyándi renovált templom felszentelése céljából, az ünnepélyre Battányra jön. Fogadására máris nagy előkészületeket tesz a járás evangélikus közönsége.

— Halottak ünnepén. Holnap este milliónyi mécses fénye gyulad ki a világ ezernyi sok sirhalmán. A kegyeletnek és megemlékezésnek lobogó lángjai ezek, amelyekkel a hátra maradtak az elköltözött emlékeknek áldoznak. Emlékezés a tölnek örökre eltávoztakra, s intelem a halálra, arra a biztos végre, amely az örök béke és a teljes nyugalom országa. A halotktáért való kegyelet megemlékezés ünnepét egy nemes czélokért küzdő egyesület, a József kir. herceg sanatorium egyesület sajátította ki magának, a „Csak egy virág-szálat“ jelszóval arra kérve a közönséget, hogy a szegénysorsu tudóbelegek javára adakozzanak. Mint usual mult számában megirtuk a muraszombati gyűjtési aktiót, a keresztény jótékony nőegylet vállalta magára, amely testületet e funkcionárius Bezerédj István főispán kért fel a szolgálórság utján. A hölgyek készséggel vállalták magukra a gyűjtést a telenében ami a következő sorrendben és beosztással fog megtörténni. Délután 2—3-ig Nagy Rozsika, Nyíró Boriska, 3—4-ig Dr. Skritecz Mihályné, Dr. Sömen Lajosné, 4—5-ig Saáry Józsefné, Fehér Mariska, 5—6-ig Török Ernőné, Horváth Lászlóné, 6—7-ig Horváth Camilla, Fehér Mariska, 7—8-ig Nagy Rozsika és Nyíró Boriska urhölgyek fognak gyűjténi.

— Mályusz Egyed kir. törvényszéki bíró mult szombat este 2 napi tartózkodásra Muraszombatba érkezett.

— Sinkovich Elek központi főbíró a mult szombaton este sógorának, Pósafy Pongrácznak látogatása céljából Muraszombatba érkezett.

— Dr. Vrataris Ivan ügyvéd, amin résztvétel értesültünk, erős influenzában szenved s már napok óta kénytelen az ágyat őrizni, Bajja azonban épen nem veszedelmes.

— Kováts István ág. ev. lelkész nagy beteg. Tüdőgyuladást kapott. Még a mult héten megihelt, de azért fenn járt s valószínűleg ez lett az oka annak, hogy a megiheléstől tudógyuladást kapott. De hála Istennek, bajja nem veszedelmes és remélhetőleg rendes lefolyású lesz.

— A nőegylet közgyűlése. Lapunk mult számában tévedésből azt irtuk, hogy Muraszombati Keresztény Jótékony Nőegylet évi közgyűlése e hó 31-én vagyis a mai napon lesz megtartva. E hírünk helyreigazítása képen közöljük, hogy a közgyűlés nem ma, hanem november 7-én lesz megtartva, gróf Baththány Zsigmondné elnöklése mellett a következő tárgyszorozattal. 1. Elnöki megnyitól. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztárosi jelentés. 4. Jövő évi költségvetés megállapítása. 5. Számvizsgáló bizottság jelentése és a mult évi számadások felülvizsgálata. 6. Indítványok. A közgyűlésre az elnökség körlevélben hivta meg az egyesület tagjait.

— Uj ügyvéd Körmenten. Dr. Jäger József ügyvéd, aki é év elején rövid ideig Muraszombatban volt Dr. Vrataris Ivánnal patvarista, Körmenten telepedett le s iróadóját a Rakóczy-uton 164. sz. házban nyitotta meg.

— Exotikus állatok a váriban. Gróf Szápáry László v. b. t. t. mult évi afrikai utazása alkalmával több exotikus vadat ejtett el. Ezeknek egy részét kitömte Lendl Adolfnál, a híres pesti preparatornál. Az érdekes trofeumok a napokban érkeztek Muraszombatba. Van egy óriási elefánt fej hatalmas ormánnyal. Ennek olyan óriási sulya van, hogy a falat, ahova felfüggesztenni akarják, a karvastagságú vasrudak számára egész szélességben ki kellett furni. Azután van egy hatalmas vadbivaly fej, egy krokodilus és két kisebb alligator. Mindezek a ritkaságok a vár földszinti lakosztályában, ahol már is több és érdekes délvidéki állat van kitömve, nyerne elhelyezést.

— Eljegyzés. Jónás János helybeli kereskedő tegnapi 11 óráig jegyet Pintér Ika kisasszonnyal, dr. Pintér Miklos collegának nővérrel.

— Vonatkisiklás. Szerdán este a Körmentől Muraszombat felé haladó 1816. sz. vegyesvonat három kocsija Dávidháza—Kotornány állomáson kisiklott tolatás közben. A kisiklás oka az volt, hogy a váltó a rajta keresztül haladó kere-

kek alatt magától visszaváltódott és ennek folytán a kocsi leugrottak a sinekről. Emberben kár nem esett, senki meg nem sérült, mert a kocsi a kisiklás alkalmával lassan mentek. Az egyik I—II. osztályu szakaszú kocsi azonban annyira oldalra borult, hogy kis hízja, hogy egészen fel nem állt. A vonat a kisiklott kocsi hátrahagyásával 40 percznyi késéssel indult el Dávidházaól. A pályát még az év folyamán szabaddá tették s esütörtökön már akadálytalanul közlekedtek a vonatok. Hogy terhel-e valakit felelőség, azt majd a megejtendő vizsgálat lesz hivatal kideríteni.

— Gázlámpa a viczinálison. Péntek délután kised tótsági bennlakó, tehát a vasutal ismerős társaság utazott a Körmentől Muraszombat felé ballagó vonaton. Mivel a társaság több napi tartózkodás után Pestről jött, természetesen, hogy amin beültek a „mi vasutunkba“, rögtön elnyomta őket az álom s csak akkor ébredtek fel, mikor a vonat legelőzör talárván, jókat lökött a kocsiok. Elsőnek a társaság menyeeske tagja nyitotta ki szempilláját s mint a kocsi lámpására esett tekintete, elkezdett sikoltozni, hogy Uram Isten! rossz vonatra ültünk, hova visznek bennünket? A szokatlan ijedségnek az volt az oka, hogy a menyeeske gázvilágítást látott az olajmécses helyett, amely valósággal égett és világított. És ismervé a mi vasutunkat, kizártnak tartotta a dolgot, azt hitte más vasutba ült, mert hogy a muraszombati expressz gáz is legyen, az mégis lehetetlen. Pedig volt. Valahogy ide tévedt egy gáztartályos kocsi, de hogy meddig fog tartani, annak a jó Isten a megmondhatója.

— Vadászat Bodóhegyen. A muraszombati vadásztársaság e hó 24-én jól sikerült társas vadászatot rendezett Bodóhegyen, amelyen részt vettek a következők: Acél József, Bodnár András, dr. Czifrák Jánosé, dr. Czifrák János, Gillyén Sándor, ifj. Horváth Pál, Junkunc Sándor, Kleinrath József, Mályusz Egyed, Pósafy Pongrácz, Pósafy Ede, Schweinhammer János, dr. Skritecz Mihály és SinkovichElek. Terítékre került 41 db nyul, 8 szalonka és egy őz. Este a vadásztársaság a Casinóban fényes ebédet rendezett vendégei tiszteletére.

— Elakát a viczinális. Valamikor a jó közeგი vasutra csináltak temérek viceet, hogy ökrökkel kell odább huzatni. Ez a vice mostanában a körment—muraszombati vasutra is ráállik. Csütörtökön délután nagy maximális teherrel indult el Zalalóvőről. A jó öreg Török mester ült a repégen, s dacára annak, hogy másinájával gongeteg vizet megittatott, a rimányi parton mégis elakadt. Egyszerűen megállt a jeles gőzös, s csak hosszas főfőges, krakogás és erőlködés után tudott felvászorogni. És tehervonatot még sem adnak.

— Utmizeriak. Ugy látszik, a vármege meg akarja takarítani azt a többlet kiadást, amit

büszkén verte behorpadt, szőrös mellét, a mely kilátszólag fogatkozás ruházatából.

Mara meg hízelt neki és ha kikacagták, megdélmezte. Különb ember ő most is mint ti vagytok, mit röhgött rajta. Mocskosok.

Olyankor aztán elhallgattak. Fratriesovics meg Mara összeszoktak. Este mindig egymás mellé kerültek, együtt ittak, együtt éttek. Később már Mara árulta a szalonkákat, ő szedte a pénzt érte és meg is tartotta. Majd halászni sem járt többé. Minek, mikor ugys megél. Fratriesovics szépen tud keresni és pénz is ad neki. Csak annyit tart meg magának, a mennyi pálinkára kell. És ha pénze nincs, van hitele. Egyedül Fratriesovics hitelképes az egész társaságban.

Berkes, a halászcapat feje és vezetője egy fiatal legényvel töltötte be Mara helyét. Valamikor urasági inas lehetett, mert borotválta a hajszát, most megyei csavargó. Berkes ott foghatta a tö mellett elhuzódó országúton. Attól kezdve az is velük él és épen úgy, mint a többiek. A söntésben ivott, az istállóban aludt. Férőknak hívták az új jövevényt és rövid idő alatt igen ügyes nadályhalásznak bizonyult.

Mara pedig ezentel neki választotta ki a legszebb szalonka és husdarabokat és a mikor szemek elkerülték, pénzt sem fogadott el értük. Egyszer aztán Mara azzal ált Fratriesovics elé, hogy ő bizony nem fog otthon henyélni, ismét elmegy halászni. Fratriesovics, a ki semmit sem sejtett, nem bánta, beleegyezett, csak azt kötötte Mara lelkére, hogy korán jöjjön haza, elsőnek legyen otthon. Az első napokban Mara szépen betartotta az ígéretet, de később bizony igen gyakran utolsónak jött és akkor sem egyedül,

hanem Ferkóval. Ferkó és Mara megértették egymást.

Kint a tópartján, mikor a többiek már hazafelé tartottak, akkor Mara és Ferkó magukra maradtak és az alkotnyt bihurtözében egymásra borulva csökkenték egymást és szöttek, bogozták val szerelmük szálat. Mara meg mindennap jobban megutálta Fratriesovicsot.

A halászok, a kik megmesztették ezt, csufolni kezdték Fratriesovicsot:

— Mara megcsal. Háiba vagy Fratriesovics generális. A Ferkó külön legény, mint te vagy.

Fratriesovics, a ki darabig tűrte ezt szó nélkül, most felugrott és rekedten ordította feléjük:

— Nyomorultak! Nem igaz! Éhen fogtok dögléni, tölem nem kaptok több szalonkát . . . . . inkább a kutyáknak vetem ki az udvarra . . . . .

A halászok között volt egy Sipi nevű sánta legény, az most odasompolygott Fratriesovicshez és attól való félelemben, hogy nem kap többé szalonkát, szóba elegedett vele:

— Hát azért nem kell mindjárt úgy haragudni.

— Hát akkor miért hazudnak a rongyosok.

— Pedig Isten ezenné igazuk van és jobban ténne, ha nem törődne velük. A leány ugys a boldogját járhatja magával.

— Honnan tudod, hogy megcsal?

— Tudom, meglestem öket.

— Hol?

— Maga mindig részeg. Ha most nem iszik annyit, ma éjszaka az istállóban megcsipeti öket. Mara odasompolyg Ferkóhoz, mikor azt hiszi, hogy már mindenki alszik.

— Ma meglestem öket és ha igaz, a vasvillával agyonütöt az t gyímtentet. Agyonütött.

Mara belépet a söntésbe. Fratriesovics ezt észrevette és úgy tett, mintha teljesen részeg volna. Mara odaszólt neki:

— Eredj már aludni, vén disznó.

Fratriesovics besompolyg az istállóba és ledől fekhelyére s úgy tesz, mintha aludnék.

Mara Fratriesovics mellé velti magát és nemsokára csend lesz az istállóban. A mikor már általános hortogás hallatszik, Mara felemeli fejét, ránéz Fratriesovicsra és hogy meggyőződött róla, hogy alszik, halkán, óvatosan odakuszik Ferkóhoz, a ki közel van hozzája.

Fratriesovics a mikor sejtji, hogy Mara már ott van, hirtelen felugrik, a szalma alól kikapja a vasvillát és ordítja, mint egy vadállat odarohan közéjük:

— Megöllek, te gyímtent, megöllek!

Ferkó a sötétben felugrik és ösztönszerűen rohan Fratriesovics felé, kicsavarja kezéből a vasvillát és egy hatalmas ütést már Fratriesovics fejére.

Fratriesovics futva menekül az udvarra, Ferkó utána tromadik. Mara is és a mint egymást kergetik, az udvaron lévő nyitott kútnal megbotlik Fratriesovics lába és úgy tempa morajjal belezuhan a kúta.

Mara pedig mint egy vadállat beleivólt a kúta:

— Fulladj meg te vén csavargó!

Másnap a 'tir terjedt el a faluban, hogy Fratriesovics, az öreg koldus beleölt magat a kúta,

utcaink hengereltetésével elköltött, a mártónhelyi uton. Ez az ut, különösen ennek Muraszombat és Mártónhely közötti szakasza a legforgalmasabb és ez most kavics javán valóban botránys állapotban van. Nagyon kérjük az államépítészeti hivatal érdemes főnökét, kinek irántunk való jóindulatáról csak nemrég győződöttünk meg, hogy az utat sürgősen megjavítsa. Fria Jónás vállalkozó a kavicsszállításra erőlesen felszólítani kegyeskedjék.

— **Áthelyezett vasutas.** Fejes Miklóst, a helybeli állomás pénztárnokát az üzletvezetőség Körmendre helyezte át. Helyébe Rozsmár József gyakovnok jön Muraszombatra.

— **Építő munkások gyűlése.** A muraszombati ideai nagybörmű építkezéseknek már van egy oltvány eredménye is, amilyent eddig Muraszombaton nem ismertek. Csütörtökön reggel iromba betűkkel írott falragzon hívják össze az építő munkásokat a Turk-féle vendéglőben tartandó gyűlésre. A gyűlést tegnap, szombaton délután meg is tartották. Hogy mi volt a tárgya, arról lapzártáig nem kapunk értesítést, de a falragzonok sinces megjelölve.

— **Szalonna vadászát.** A mult héten Pósfay Pongrácz sikerült szalonnavadászátot rendszerszentbíbori és bakrázsi területre. A vadászaton részt vettek a hozzágazdán kívül Bodnár András, dr. Czifrák János, Jankucz Sándor, Málusz Egyed, Pósfay Ede és Sinkovich Elek.

— **A szüret.** A tótsági hegyekben a szüretet már mindenütt befejezték. A termés nagyon jó volt, különösen mennyiségileg.

— **Remek kivétel új felvételek jelentek meg Muraszobatról** Balkányi Ernő kiadásában. A felvételek a következő épületekről és a hozzá tartozó területeiről történtek: Izraelita imaház. Vasuti állomás. Piacézer. Izraelita imaház belseje. Főutca az új, ev. egyház épületével, Délvasmegyei takszépintárral. Dobrai szálloda. Gróf Szápary kastély. Minden kép egy teljes egészét képviseli, nem íker dolgot. Kapható Balkányi Ernő könyves papírkereskedésében Muraszombaton.

— **Királyi hála.** A messze keletről, Perzsiából a minap egy csomagot hozott a posta egy budapesti orvosnak. A csomagot dr. Kovács László orvos, az ismert vérgyógyász (Hemopata) kapta, még pedig nem közönséges helyről, a perzsa sah udvarából. A csomag remek szép nagyrétkü ezüst kávékészletet, a perzsa ötvösmunka remekét tartalmazta és a perzsa kabinetiroda francia levelet is csatolt hozzá, értesésre adva a magyar orvosnak, hogy az azóta elhunyt Mudzafer Eddin perzsa sah hagyományozta részére e készletet halálából, mert 1900-tól 1902-ig vérbetegségből gyógyította. Érdekes megemlíteni, hogy ez a hagyományozás még másfél évvel ezelőtt történt és a mostani perzsa belváros okozták, hogy a csomag csak most érkezett meg rendeltetése helyére.

— **Az aktuális könyvtár egy még egészen új, ismeretlen tenen nyit ösvényét.** Egy sajtóságság irodalmi műfaját terem meg. Belevessz az irodalomba a művészi eszközökkel dolgozó aktuális hatalmas erejét. Havonként megjelenő kötetek egy-egy azt a célt szolgálják, hogy a köztelen forgó, az aktuális előtérben álló kérdések, események, az emberiséget, az országot érdeklő művészi, tudományos és politikai problémák elsőrangú irodalmi művek formájában kerüljenek az olvasó kezébe. Most jelent meg e vállalat kiadásában repülőgépen az északi sarkra, ara 1 korona 50 fillér, megküldi a kiadóhivatal, Budapest, Veres Pálné utca 16 a. Az Aktuális Könyvtár Szomaházy István, a kitűnő író szerkesztő.

— **Felhívás az építőiparosokhoz.** A jövő év elején a Vállalkozók Lapja 30 éves fennállásának emlékére megjelenik a „Vállalkozó évkönyve és címirtára” A címirta szerkesztője arra kér minden építész, mérnököt, építőmestert, közműmestert és építőiparost, hogy pontos címet a címirtába való ingyenes felvétel céljából egy levelezőlapon tudassa a Vállalkozók Lapja szerkesztőségével Budapesten, Erzsébet-kürt 8. szám. Minden építőiparosnak használna van, ha címe közzé van, senki ne mossa el tehát azt a kis fáradságot, a mi a cím e közlésevel jár.

— **Aki a legjobban szerkesztett,** teljesen független nagy napilapot jártni óhajlja, fizesse elő „Az újság-”-ot! Előfizetési árak: egy évre 28 K. félévre 14 K., negyed évre 7 K., egy hónapt. 2 K 40 f. Az Újság terjedelme rendszeren 28—

32—36 oldal. Vasárnap és ünnepnapokon 60—100 oldal. Megrendelési cím: Az Újság kiadóhivatala Budapest, VII. ker. Rakóczi-ut 54. sz.

— **Csalódni emberi dolog,** de nem okvetlen kell. Ha „Réthy” névre figyelünk, úgy nem csalódunk, hanem eredeti Pemotefü-czukorkát kapunk 60 fillért, még pedig egy kedvelt régi magyar háziseret, mely köhöges, rekedtség, hurutos bántalmak sok ezer esetében kitűnően bevált. De vigyázzon, hogy a doboz és a cukorka minden darabján rajta legyen a „Réthy” név.

Kincses Kalendárium. 1910.

A gyakorlati tudnivalóknak és az érdekes olvasmányoknak már országsszerre mindenütt kitűnően ismert kincses társa a Kincses Kalendárium megjelent 1910. esztendőre. Tartalma: csupa olyan dolog, a mit mindenki tudnia kell, de a mit jóformán senki se tud. Ez a Kincses Kalendárium páratlan sikerének, óriási elterjedtségének a titka. Anyaga csakis gyakorlati szempontból, hogy úgy mondjuk: a közügyekről szempontjából van összeválogatva, s az egyes cikkeket a tudás legmagasabb régióiba is elviszik az olvasót a nélkül, hogy előtanulmányokat, vagy bármely képzettséget követeljenek tőle. Az ismeret-terjesztésnek az irodalomban ma már nincsen olyan faktora, mely népszerűség dolgában a Kincses Kalendáriummal versenyre szállhatna.

Az új Kincses megintja az olvasót például arra, hogy hogyan készül a kalendárium? Hogyan készül az ünnepek kiszámítása, és mi az a vasárnapi betű, az arany-szám, hold-kulcs, stbi., a mit gyermekkorunktól a boltunk napjág ott látunk minden naptárban, a nélkül hogy tudnók, mi az értelme, mi a célja? Shaekeleton hadnagy déli sarki útja, Cooknak az északi sark eléréséért vívott szinte emberfölötti küzdelme nagy cikkeben, térképekkel és illusztrációkkal magyarázva itt van leírva a Kincses új kötetében. Az idén az egész Európát foglalkoztatta a balkáni kérdés és bizonyára foglalkoztatni fogja még néhány évtizedig; a Kincses az idén apróra elmondja, hogy politikai tekintetben mit lehet és mit kell tudni a Balkánról és számos térképen mutatja be a különféle balkáni népek aspirációit. Az oroszországi és a kínai események is folyton foglalkoztatják az újságokat és általuk a közvéleményt. E két óriási birodalomról is nagy cikkeket közöl a Kincses.

A történelmi ismeretek terjesztése a célja egy nagy tanulmányok, mely a magyar szabadságharc történetét mondja el, a megszokott sablonok és frázisoktól menten, — egy történetírőnek a szemével mondja el az eseményeket, fölírta számos olyan dolgot, a mit mások észre se vettek; például azt, hogy az 1848 március 15-iki híres tizenkét pont szerkesztésekor a választójogi reform kérdése hogyan ütközött össze az önálló bank kérdésével; — mintha csak a mai napok történetét olvasnók. Egy másik cikk a tengerpart magyar történeti emlékeket idézi föl, egy harmadik pedig még messzebb megy vissza a multba: az asszír és babiloni királyok idejébe. A természetudományok kedvelőit érdekelni fogja a sárkányoknak a meteorológiában való szerepét ismerető cikk, és egy igen érdekes tanulmány a tengeri halak életéről. A hegyek világából, a hasznos és kárteknő madarakról s a Dunáról is van egy érdekes cikk a Kincsesben. Általános érdeklődésre tarthat számot egy nagy cikk, mely az agy és az idegek működését ismerteti.

Hogyan készül az újság, — hogyan üzik a politika mesterséges miniszterek és képviselők, — mit és hogyan dolgoznak a diplomaták, — mindezt elmondja a Kincses apróra, szokás szerint ismeretlen, nyílt szíkmóndással, és tömörked ismeret közlője. A ki az egyházi dolgok iránt érdeklődik, talál a Kincsesben egy-egy cikket Romáról és a pápaságról és Budapest minden felekezeti templomáról, — a kinek a sport a passziója, annak az idén az újságról és a hegy-mászáról szóló cikk az olvasmány. Az ifjúság hasznát fogja látni a külföldi főiskolákat ismertető cikkeknél. A kultur-történet köréből egy cikk az emberi művelődés elemeivel foglalkozik, érdekesen képeket is illusztrálva az anyagot. Azt hisszük, színtalan embert fog érdekelni egy nagy cikk, mely Magyarországnak mintegy hétézerötöszáz régi nemesi családját ismerteti.

Ezek csak a felöltőbb dolgok a Kincses Kalendárium új kötetében, ezeken kívül még száz más dologgal foglalkozik a Kincses, — de úgy hisszük, hogy a már a fölörölt dolgok is igazolják

azt, hogy a Kincses Kalendárium becsülettel megérdemli a nevét, — és megéri az árat.

A mikor már mindenek fölébe szökik az ára, a Kincses Kalendárium a szokott piros kötésben még mindig a régi, szerény áron kapható: két koronáért, vászonkötésben három korona a Kincses, szattyánbőrkötésben pedig négy korona negyven fillér. Kapható Balkányi Ernő könyvkereskedésben.

Nyilttér. *)

Nyilvános köszönet.

Október hó 24-én dr. Lamm Antal uradalmi bérlo ura kímustrált levakat adott el. Ez alkalommal alultított is vettem egy lovat 60 koronáért. A lo ár 150 korona volt. Rövid alkudzás után megkaptam azt 60 koronáért és a vételárat kifejtetem dr. Lamm Antal ur kezéhez. Alig hogy ez történt dr. Lamm Antal ur a 60 koronát visszaadta nekem azzal, hogy a lovat csak tartsam meg, nekem adja ajándékba. Érdeklődésben a dolog története fölöt megadtam, hogy dr. Lamm Antal ur értesült ott a helyszínen arról, hogy szegény öreg beteges hazaló ügynök vagyok, akinek kenyérkeresetre kell a lo, s ezért megesset rajtam a szive, s nekem ajándékozta a lovat.

Kötelességemnek ismerem, hogy ezen nagylelkű ténycéert itt a nyilvánosság előtt mondjak hálas köszönetet a nemes szívű ajándékozóknak. Az Isten áldása legyen rajta és családján!
Muraszombat, 1909. október 28.

Heimer Sándor.

*) E rovataban közöltékkért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Kiadóhivatali üzenet.

A reklamációkra vonatkozólag a következőket tudatjuk ön előzetésünkel. Ha „Muraszombat és Vidéke” egyik vagy másik lapszáma nem érkezett kezéhez, tessék az ottani postahivatalhoz fordulni a következő felszólalással, amely akár egy darab papíron, akár pedig szóbelileg történhetik. A felszólalás szövege a következő: Tek Postahivatal! A Muraszombat és Vidéke..... számát nem kaptam kezemhez Kérem ezt hivatalból megrekamlálni.

Ez a reklamáció a posta részéről teljesen díjtalan és erre kötelezve van. Csakis olyan reklámajelenet vehetünk figyelembe, amelyek postahivatal részéről történik.

Körmend—Muraszombat h. é. vasut menetrendje.

Érvényes 1909. október hó 1-től.

Indulási idő	Állomások	Érkezési idő
4-44	7-20 4-24	Körmend
5-01	7-29 4-44	Nádas
5-15	7-55 5-01	Zalabáshagy-Rimánym.
5-30	8-11 5-17	Zalabátaka
5-46	8-27 5-33	Zalalóvó
6-01	8-43 5-49	Pankász
6-10	8-53 5-58	Nagyrákos
6-20	9-06 6-13	Óriszentpéter
6-25	9-33 6-39	Dávidháza-Kotormány
6-54	9-41 6-49	Órihodos
7-03	9-51 7-00	Sál
7-17	10-06 7-15	Péterhegy-Tótkereszt.
7-26	10-16 7-25	Kerkeszbadhegy
7-40	10-32 7-41	F.-Lendva-Mátyásdomb
7-50	10-43 7-52	Musznya-Vaslak
8-02	10-56 8-06	Battányd
8-13	11-08 8-18	Muraszombat
—	9-25 6-35	Budapest keleti p. u.
—	6-04 3-22	Szombathely
—	5-00 3-22	Fehring
6-35	11-13	7-52
6-21	10-56	7-36
6-08	10-39	7-20
5-50	10-16	6-59
5-45	10-10	6-53
5-24	9-41	6-29
5-16	9-30	6-19
5-07	9-20	6-09
4-51	8-49	5-48
4-36	8-31	5-30
4-28	8-21	5-20
4-17	8-07	5-05
4-08	7-57	4-56
3-50	7-46	4-45
3-37	7-24	4-23
3-23	7-08	4-07
3-10	6-53	3-52

A fekete lénával aláhúzott számok az éjeli időt jelzik: est 6 órától reggel 6 óráig.

i betű indult, é betű érkezést jelent.

Apró hirdetés.

A muraszombatjárás gazdakör ez uton is értesíti a n. é. közönséget, hogy háziipari tanfolyamán készített különféle kosarfonó munkát u. m. ruha, posta, burgonya kosarakat, fonott székkeket, virág állványokat, gyümölcs tartókat stb. seprőket jutányos olesó áron árusít.

Minden egyes
PF AFF varrógép
valószínűleg jelenül az új ábrázolati

PF AFF
név nagy arany
betűkkel van kírva.

Egy varrógép beszerzésénél ne figyeljünk kizárólag az árra, mert egy silányabb varrógép sokszor zavaróknak van kitéve, bizonytalanul dolgozik és csekély működésnél több költséget okoz, mint a bevásárlásnál a megtakarítás kitész.

Ki igazán olcsón vásárolni szándékszik, válasszon egy

Pfaff varrógépet

mely a legtekélyesebben van kiállítva.

A Pfaff varrógépek elősmert kiténősegük mellett könnyű és csöndes járassal egyesülve, rendkívüli tartóssággal bírnak.

Minden részek a legjobb nyersanyagból készülnek és legfontosabban lesznek kidolgozva. A Pfaff varrógépek sokoldalú használatban állanak, — varrnak, foltoznak és híméznek — szállítanak mindenféle kivitelben családok, varrók, iparosok és gyárosok részére.

A kerületi mintaraktár Postl Janos órási házában van Muraszombat, ahol a venüi szándékozók minden további felvilágosítást szívesen adnak.

Fehérnemű kelengye üzlet.

Wagner János Graz (Herrengasse Landhaus.) Ajánlja magát a nagyérdemű közönségnek mindenféle uri-, női-, és gyermek kelengyék előállítására. Kívánatra bármikor küldi megbizottját a házhoz dus választékkal, az árak felemelése nélkül.

100 drb dohány megren-
delési blanketta **70** fillér.

Kapható: Balkányi Ernő papirkereskedésében Muraszombat.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult hatásos, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult **küszvényéknél, oszánál és meghűtéséknél.**

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárlások óvatosság legyenek és csak olyan eredeti üvegeket fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyű és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegeiben K—80, K 1.40 és K 2.— és ugyazólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerüzára az „Arany országhoz“, Prágában, Elizabethstrasse 5. nos.

Vasvármegye leírása

népszerű füzetecske iskola és magán célra. Ára 20 fillér. Kapható Balkányi Ernő könyv- és papirkereskedésében Muraszombat.

Hirdetések a kiadóhivatal címére küldendők.

Magyarország és Ausztria

vasuti térképe

a legkisebb állomás is fel van tüntetve, magán- és hivatalnokok, különösen vendéglősök számára.

Kapható Balkányi Ernőnél Muraszombat.

Vendéglősöknek

nélkülözhetetlen könyv „AZ ÚJ BORTÖRVÉNY“ és az új bortörvény értelmében kiadott bejelentési lapok.

Magyar és vendnaptárak

**1910. évre
megérkeztek.**

Kapható: Balkányi Ernő könyv- és papirkereskedésében Muraszombat.

! Nélkülözhetetlen utmutató !

Körjegyzői, ügyvédi, járásbíróági és magán hivataloknak, községi bírának, vendéglősök és magánosoknak nélkülözhetetlen utmutató

Muraszombatjárás községeinek névjegyzéke

Feltüntetve: a községek új elnevezése ABC rendben, távolság Muraszombattól oda és oda és vissza kilométerekben, a község melyik körjegyzőséghez tartozik és annak utolsó postája, lakosainak száma. A bírósági kiküldött és végrehajtó napi díja és utazási illetménye kilométerenkint.

Ára

10 fillér

Kapható: Balkányi Ernő könyv- és papirkereskedésében Muraszombat.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár
BUDAPEST, VII., SZÖVETSÉG-UTCZA 37. SZÁM.

megbizói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőket létesít és ez által módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy ezeget — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse

VIDOR MIKSA

MURASZOMBATON

vette át a képviselőt és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, díszítő és butorszővetek, függönyök, kezimunkák, szőnyegek, csipke és végáruk, szőrmék stbiek vegytisztítását és festését.

Ugyazintén ágytollak tisztítását és fehérneműek mosását is. A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos árairól, szíves jóindulatába és figyelembe ajánlja a képviselőt és számos megbízatást kér a

Kovald Péter és fia cég

Keil-lakk

legkiténőbb mázólo-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.
Keil-féle fehér „Glasur“ fenyémáz 90 fillér.
Keil-féle arany-fenyémáz képkereteknek 40 fillér.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.
Keil-féle legfinomabb cipő krém 30 fillér.

Mindenkor kaphatók:

Ascher B. és fia cégnél Muraszombat.

1909—10 iskolai év.

Mély tisztelettel felhívom a járás tanító urak figyelmét, hogy raktáron tartom az összes iskolai nyomatványokat. Kívánatra iskolai tankönyveket megrendelek. Iró- és rajzszeres a legjobbak. Balkányi Ernő.

Fr. Kaiser-féle

Bregenz Vorarlber köhögés elleni

czukorkái

kaphatók alulírott gyógyszerárban. — Ki ezen köhögés elleni czukorkákat figyelembe nem veszi, vétkezik saját egészségé ellen. — Kaiser-féle „Mell-Caramella“ czukorkák fenyémáz, orvosiilag kipróbált és ajánlott szer a köhögés, hurut és égő rekedtség ellen.

5500 drb községi bizonyítványokkal igazolja ezen szer hatását. Ezen kiténő gyógyszerárban

csomagja 20 fillér.

Kapható Muraszombatban Bölcs Béla gyógyszerárban.